

БЕЗПЕКА У ТУРИЗМІ ЯК КЮЧОВИЙ ФАКТОР СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Туризм в наш час є одним з найбільш динамічно розвиваючимся напрямом в міжнародній торгівлі послугами. Міжнародний туристичний ринок охоплює майже всі країни світу, але розподіл туристів нерівномірний. Пов'язано це, передусім, з різним рівнем соціально-економічного розвитку країн, і як наслідок цього, різним рівнем безпеки туризму.

Питання безпеки туризму були предметом обговорення на багатьох міжнародних туристичних форумах. Особливо детально ці питання розглядались на Міжпарламентській конференції з туризму в Гаазі (Нідерланди) у 1989 р. Принцип VII і VIII Гаазької декларації з туризму і III розділ Рекомендацій конференції цілком присвячені безпеці й захисту туристів, туристичних пам'яток і об'єктів [2].

Говорячи про безпеку туризму, слід підкреслити, що це широке, складне і багатогранне поняття. Перш за все, не можна спрощувати заходи безпеки туризму і представляти їх примітивно, як охорону туристських об'єктів або цілодобових "сторожів" в готелях [<http://ukrbukva.net/>].

Безпека туризму повинна бути заснована на ретельно продуманій, цілеспрямованій та комплексній системі заходів в мету створення таких умов, при яких будь-яка небезпечна подія з туристом завідомо не могла б відбутися. До таких заходів відносять:

- безпеку засобів і транспорту;
- безпеку готельних і рекреаційних комплексів, туристичних центрів;
- безпеку країни в цілому [2].

При цьому заходи безпеки не повинні завдавати шкоди інтересам, обмежувати права і свободи як самих туристів, так і місцевих жителів.

Провідна роль у забезпеченні безпеки туристичних подорожей під час їх здійснення належить туристичним фірмам і підприємствам. До їх компетенції входить підготовка умов подорожі – обладнання туристичних трас, об'єктів, перевірка їх стану; інформування та інструктування туристів; надання їм необхідної допомоги в разі потреби; забезпечення дотримання норм і правил безпеки; охорона туристів та забезпечення спеціалізованих заходів безпеки, необхідних для виконання певних видів туристичної діяльності: рятувальні служби на водах, допомога контрольно-рятувальних та пошуково-рятувальних служб у гірському туризмі, посилений медичний догляд при організації дитячих подорожей, медичні огляди, щеплення тощо. Туристичні підприємства повинні розробляти конкретні заходи безпеки з урахуванням специфіки подорожей, аналізувати їх ефективність, передбачати питання безпеки у нормативних документах, зокрема – у договорах з партнерами щодо туристичної діяльності, активно запроваджувати туристичне страхування тощо [4].

Міжнародна практика дає приклади розробки державними органами ряду держав рекомендацій, пов'язаних з відвідуванням тих або інших країн і

регіонів світу. Так, Державний департамент США регулярно друкує списки країн, подорожі до яких не рекомендуються або забороняються. МЗС Німеччини у 1996 р. оприлюднило список 80 країн світу, до яких німецьким туристам не рекомендовано їздити. Поїздки до таких країн, як Афганістан, Ангола, Бурунді, Заїр, Лівія, Руанда, Сомалі й Судан заборонялися, стосовно інших країн було подано відомості про ступінь загрози туристам та рекомендації щодо їх поведінки [4].

За чинним законодавством України суб'єкти туристичної діяльності з метою забезпечення безпеки туристів зобов'язані: інформувати туристів про можливі небезпеки під час подорожі, про виконання загальнообов'язкових вимог та запобіжних чи попереджувальних заходів (медичних щеплень тощо); створювати безпечні умови в місцях надання туристичних послуг, забезпечувати належне облаштування трас походів, прогулянок, екскурсій тощо; виконувати спеціальні вимоги з безпеки під час надання туристичних послуг з підвищеним ризиком тощо. Особи, які організують експлуатацію туристичних ресурсів, зобов'язані забезпечувати виконання вимог з охорони довкілля та культурної спадщини, а також вживати заходів з мінімізації або припинення шкідливого впливу на довкілля і соціально-культурне середовище та компенсувати завдані при цьому збитки. Держава забезпечує захист законних прав та інтересів іноземних туристів відповідно до законодавства та міжнародних договорів України й гарантує захист законних прав та інтересів громадян України, які подорожують за кордон [3].

Отже, в області туризму діє значна кількість нормативно-правових актів. За останні роки були внесені зміни, які раніше діяли в законодавстві даної сфери. Але постійна динаміка небезпек, які можуть проявитися в туризмі вимагає необхідності подальшого вдосконалення правового регулювання в цій області.

Використана література:

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282-IV.

2. Козинець В. Безпека життєдіяльності у сфері туризму: Навчальний посібник / Віталій Козинець; Київський ун-т туризму, економіки і права. – К.: Кондор, 2006. — 575 с.

3. Фокін С.П. Транспортування туристів спеціалізованими організаціями під час виникнення надзвичайних ситуацій. / Взаємодія транспорту і туризму: тенденції, проблеми, перспективи. Зб. наук. праць. — К.: Принт-центр, 2012. — С. 174 —177.

4. <http://studopedia.org/>